

Boğaziçi Alanının Etkilenme ve Geri Görünüm Bölgelerinde Bulunan Yapıların 2981 Sayılı Yasadan Yararlanmasının Mümkün Bulunduğu

T.C.

DANIŞTAY

6. Daire

Esas: 1989/2323

Karar: 1989/2227

Tarih: 22.11.1989

ÖZET: Boğaziçi alanının etkilenme ve geri görünüm bölgelerinde bulunan yapıların 2981 s. Yasadan yararlanmasının mümkün bulunduğu hk.

(2577 sayılı İYUK. m. 49) (2960 sayılı BK. m. 3, 13) (2981 sayılı MAYK. m. 14) (3194 sayılı İmar K. m. 46, 47, 48, geçici madde 7) (2709 sayılı Anayasa. m. 2, 43, 56)

KARAR METNİ:

Temyiz İsteminde Bulunan :

Karşı Taraf : Belediye Başkanlığı

İstemin Özeti : Etkilenme bölgesinde yer alan,, mah. 390 ada, 6 parsel s. taşınmaz üzerindeki ruhsatsız ilave inşaatın 2960 s. Kanunun 13. maddesi

uyarınca yıktırılmasına ait 11.4.1988 günlü, 546 s. belediye encümeni kararının iptali dileğiyle açılan davanın reddi yolundaki İdare Mahkemesinin 9.3.1989 günlü, E:1988/196, K:1989/316 s. kararının, dava dilekçesindeki iddialar tekrarlanarak ve yapının etkilenme alanında bulunduğu konusunda dosyada bir kanıt bulunmadığından bu durumun tespiti için keşif yaptırılması gerektiği, kararın usul ve kanuna aykırı olduğu öne sürülerek bozulması istenilmektedir.

Savunmanın Özeti: Savunma verilmemiştir.

Savcı Yurdanur Şendir'in Düşüncesi: Temyiz dilekçesinde öne sürülen hususlar, 2577 s. İdari Yargılama Usulü Kanununun 49. maddesinin 1. fıkrasında belirtilen sebeplerden hiçbirisine uymayıp İdare Mahkemesince verilen kararın dayandığı hukuki ve kanuni nedenler karşısında anılan kararın bozulmasını gerektirir nitelikte görülmemektedir.

Açıklanan sebeplerle temyiz isteminin reddiyle İdare Mahkemesi kararının onanmasının uygun olacağı düşünülmektedir.

TÜRK MİLLETİ ADINA

Karar veren Danıştay Altıncı Dairesince Tetkik Hakimi Habibe Ünal'ın açıklamaları dinlendikten ve dosyadaki belgeler incelendikten sonra temyiz isteminin süresinde olduğu görülerek işin gereği düşünüldü:

Dava, etkilenme bölgesinde yer alan mah 390 ada, 6 parsel s. taşınmaz üzerindeki ruhsatsız" eve "inşaatın 2960 s. Kanunun 13. maddesi uyarınca yıktırılmasına ilişkin 11.4.1988 günlü, 546 s. belediye encümeni kararının iptali isteğiyle açılmış idare Mahkemesince 2981 s. İmar ve Gecekondu Mevzuatına Aykırı Yapılara Uygulanacak Bazı İşlemler ve 6785 s. İmar Yasasının Bir Maddesinin Değiştirilmesi Hakkında Yasanın "istisnalar" başlığını taşıyan 3. maddesinde; da bu Yasa hükümlerinin uygulanmayacağına belirtildiği, Boğaziçi Yasasının 2 maddesinin a bendinde de alanının; kıyı ve sahil şeridi" öngörünüm bölgesi ve etkilenme bölgelerinden oluşan alan bloğunun tespit edildiği aynı Kantonun geçici 6. maddesinin (a) bendinde de alanında imar mevzuatına aykırı olarak yapılan yapılara bu Yasanın yürürlüğe girdiği 22.11.1983 gününden itibaren en geç kırk beş tarih içerisinde yapı sahiplerinin müracaat etmeleri halinde yapılacak değerlendirme sonucunda muhafazalarının mümkün olması halinde yapı kullanma izni verileceğinin düzenlendiği, daha sonra yürürlüğe giren 2981 s. Yasada istisnalar içerisinde belirtilen yukarıda tanımlanan yapıların, bu Kanun hükmünden istifade edeceğine dair herhangi bir hüküm yer almadığı gibi 3290 s. 2981 s. Yasanın Bazı Maddelerinin Değiştirilmesi ve Bu Yasaya Bazı Maddeler Eklenmesi Hakkındaki Yasanın 7. maddesi ile 2981 s. Kanunun 14. maddesinin f bendinde yapılan

değişiklikle getirilen M..... sahil şeridi ve öngörünün, bölgeleri ile Boğazında 2 Haziran 1981 gününden sonra yapılan gecekondu ile 1 Ekim 1983 gününden sonra inşasına başlanan imar mevzuatına, ruhsat ve eklerine aykırı yapılar" hükmü ile sadece Boğazının sahil şeridi ve öngörünün bölgelerinde belirli tarihlerden önce yapılan imar mevzuatına aykırı yapıların bu Yasa hükümlerinden istifadesinin sağlandığı, bunun dışında 2981, 3290 ve 3366 s. Yasalarda Boğaziçi alanı geri görünümün ve etkilene bölgesinde yer alan imar mevzuatına aykırı yapılara ruhsat ve kullanma izni verilmesine cevap veren bir hüküm bulunmadığı, bu suretle 2981, 3290 ve 3366 s. Kanun hükümlerinden istifade etme imkânı olmayan Boğaziçi geri görünüm ve etkilene bölgesindeki imar mevzuatına aykırı herhangi bir yapı hakkında 2960 s. Kanunun 13. maddesi uyarınca işlem tesis edileceği açık olup, Boğaziçi etkilene bölgesinde bulunan imar mevzuatına aykırı yapıldığı saptanan yapı hakkında yıkım kararı verilmesinde mevzuata aykırılık bulunmadığından kanuni dayanaktan yoksun olan davanın reddine karar verilmiş ve bu karar davacı tarafından temyiz edilmiştir.

İmar ve gecekondu mevzuatına aykırı şekilde yapılan yapılar hakkında düzenlemeleri içeren ve 16.3.1983 tarihinde kabul edilen 2805 s. Yasasının 3. maddesinde, ve Boğazları ile sair bazı alanlarda bu yasa hükümlerinin uygulanmayacağı, buralardaki yapılanma esaslarının özel kanunlarla düzenleneceği öngörülmüş, 18.11.1983 tarihinde kabul edilen 2960 s. Boğaziçi Yasası ile Boğaziçi alanı ile ilgili özel düzenleme getirilmiş, aynı Yasanın geçici 6. maddesiyle Yasanın yürürlüğe girdiği 22 Kasım 1983 gününden önce Boğaziçi alanında imar mevzuatına aykırı olarak yapılan yapılar hakkında yapılacak işlemler açıklanmış 24 2 1984 tarihinde kabul edilen 2981 s. Kanun, özel Yasa çıkarılıncaya kadar Boğazlarındaki yapılarda bu Yasa hükümlerinin uygulanmayacağı hükmüne yer vermiş, ancak 22. maddesiyle Boğaziçi Kanunundaki 16.3 1983 gün ve 2805 s. Kanunla ilgili hükümler yerine bu Yasa hükümlerinin uygulanacağı belirtilmiş, 3.5.1985 tarihinde kabul edilen 3194 s. İmar Yasasının 46 ve müteakip maddeleriyle 2960 s. Boğaziçi Yasasının bazı maddeleri değiştirilerek öngörüm ve geri görünüm bölgelerinde yapılanma koşulları hakkında da düzenlemelere yer verilmiş, geçici 7. maddesiyle de Boğazlarındaki yapılar müracaat edilmek ve bitmiş olmaları koşuluyla af kapsamına alınmıştır. Ancak, Anayasa Mahkemesi 11.12.1986 günlü, E:1985/11, K:1986/29. s. kararı ile 3194 s. İmar Yasasının bazı maddeleri yanında Yasanın öngörüm bölgesinde bazı koşullarla yapılanma olanağı sağlayan 47. maddesinin 2960 s. Boğaziçi Yasasının 3. maddesinin (g) fıkrasını değiştiren hükmü ile Boğaziçi alanındaki yapıların af kapsamına alınmasını öngören geçici 7. maddesinin birinci fıkrasını Anayasaya aykırı bularak iptal etmiştir.

Anılan kararda ayrıntılı şekilde açıklandığı üzere boğazların bu madde ile kıyı ve sahil

şeridi yönünden hiç bir ayırıma tabi tutulmaksızın af kapsamına alındığı, Anayasanın 43. maddesi karşısında kıyı ve sahil şeridinde bulunan yapıların aftan yararlanmasının mümkün bulunmadığı vurgulanmıştır. Daha sonra 2981 s. Kanunun bazı maddelerinin değiştirilmesini öngören ve 22.5.1986 tarihinde kabul edilen 3290 s. Kanun ile yalnızca Boğazı sahil şeridi ve öngörünüm bölgeleri ile Boğazında 2 Haziran 1981 gününden sonra yapılan gecekondular ile 11 Ekim 1983 gününden sonra inşasına başlanan imar mevzuatına, ruhsat ve eklerine aykırı yapıların (Md. 14-f) bu Yasa hükümlerinden yararlanamayacağı belirtilmiş, 3290 s. Kanun ile getirilen geçici 3. maddede de İstanbul ve Çanakkale Boğazlarında 2981 s. Yasa ve bu Yasa hükümlerinden istifade edecek yapılar da tavan beton veya betonları dökülmüş olma koşulu aranmıştır.

Öte yandan; Anayasa Mahkemesince 28.6.1989 günlü, E:1988/61, K:1989/28 s. karar ile 2981 s. Kanunun 3290 s. Kanunun 7. maddesiyle değişik 14. maddesinin (f) bendinin itiraz konusu hükmüne ait incelemenin "..... İstanbul Boğazı Sahil şeridi ve öngörünüm bölgeleri" ibaresiyle sınırlı olarak yapılmasına, sınırlama kararı uyarınca incelenen ibarenin Anayasaya aykırı olduğuna ve iptaline, keza sözü edilen ibarenin iptali, hemen bu ibareden sonra gelen "ile" bağlacının ve ayrıca 3290 s. Kanunun Geçici 3. maddesinin dördüncü tûmcesinde yer alan "İstanbul ve ibaresinin uygulanmaması sonucunu doğurduğundan iptal edilmesine karar verilmiştir. Anılan kararda 3290 s. Kanunun geçici 3. maddesiyle, 3194 s. Kanunun iptal edilen geçici 7. maddesinde süreyi kaçırmış olmaları sebebiyle yararlanamayanlara yeni bir hak tanındığı, böylece itiraz konusu istisna hükmüyle Boğazların af kapsamına alınmış olduğu, Boğaziçi sahil şeridi yönünden itiraz konusu imar affına ait ibarenin Anayasanın 43. maddesinin ikinci fıkrasına aykırı bulunduğu, Mahkemenin 3194 s. İmar Kanununun 47. ve geçici 7. maddesinin birinci fıkrasının iptal edilmesine ait 11.12.1986 tarihli kararında belirtilen gerekçenin burada da geçerliğini sürdürdüğü, Boğaziçi öngörünüm bölgesinin 2960 s. Kanun karşısında; Anayasanın 43. maddesi uyarınca yararlanmada öncelik tanınan kıyı ve sahil şeridi ile aynı hukuksal rejime bağlı tutulduğunu gösterdiği, itiraz konusu kuralın öngörünüm bölgesini de kapsayan içeriğiyle Anayasanın 2. maddesine aykırı düştüğü keza Boğaziçi Öngörünüm bölgesindeki kaçak yapılara yasallık kazandırılmasının Anayasanın 56. maddesine de aykırı olduğu belirtilmiştir. Yukarda yer alan kanuni düzenlemelerle Anayasa Mahkemesi kararları göz önünde bulundurulduğunda; Boğaziçi alanının kıyı ve sahil şeridi ile öngörünüm bölgesinde bulunan mevzuata aykırı yapıların imar affından yararlandırılmasının mümkün bulunmadığı, ancak etkilenme ve geri görünüm bölgelerinde bulunan bu tür yapılar için böyle bir sınırlama getirilmediği kuşkusuzdur.

Açıklanan sebeplerle temyize konu İdare Mahkemesinin 9.3.1989 günlü,

E:1988/196, K:1989/316 s. kararında isabet görülmediğinden BOZULMASINA, uyuşmazlığın niteliği ve dava dosyasında yer alan bilgi ve belgeler dava hakkında karar vermeye yeterli görüldüğünden, 2577 s. İdari Yargılama Usulü Yasasının 49. maddesinin 2. bendi uyarınca işin esasının incelenmesine geçilerek yukarda belirtilen sebeplerle tespit ve değerlendirme işlemi yapılmak üzere dava konusu işlemin iptaline, 4500 TL başvurma ve karar harcı ile 7500 TL temyiz harcının ve 24.600 TL Posta pulu giderinin davalıdan (karşı taraf) alınarak davacıya (temyiz eden) verilmesine, fazla yatırılan 4500 TL harcın ve yürütmenin durdurulması istemi hakkında bir karar verilmediğinden 5.500. TL harcın temyiz isteminde bulunana iadesine, dosyanın adı geçen mahkemeye gönderilmesine 22.11.1989 tarihinde oybirliğiyle karar verildi.

Kaynak: DKD Sayı:78-79 Sayfa:330

Telefon: +90 (312) 473 84 23

E-Posta: mts@mevzuattakip.com.tr

Adres: Çetin Emeç Bulvarı Hürriyet Cad. No: 2/12 Çankaya ANKARA